

ครอบครัว: ปัจจัยปกป้องหรือผลักดันปัญหา ยาเสพติดของวัยรุ่นในเขตจังหวัดชลบุรี* Family: Restraining or Contributing Factors Towards Adolescents' Drug Problems in Chonburi Province

ปกรณ์ มณีปกรณ์**

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง ครอบครัว: ปัจจัยปกป้องหรือผลักดันปัญหา ยาเสพติดของวัยรุ่นในเขตจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัจจัยด้านครอบครัวที่นำไปสู่การใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นในเขตจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ปัจจัยปกป้องและผลักดันให้วัยรุ่นใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติดในเขตจังหวัดชลบุรี และนำเสนอแนวทางการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหากการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นโดยใช้ครอบครัวเป็นฐานสำหรับการพัฒนาแก้ไขปัญหายาเสพติดของวัยรุ่นในจังหวัดชลบุรี

รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 12 - 19 ปี ในจังหวัดชลบุรี เขตการปกครองที่มีการแพร่ระบาด

* เป็นส่วนหนึ่งของการขอตำแหน่งทางวิชาการ ระดับ รองศาสตราจารย์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์ อาจารย์พิเศษ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ของยาเสพติดสูง จำนวน 446 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ 333 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ 113 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน พร้อมการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้ให้ได้ผลการวิจัยที่ครบถ้วน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นใช้ยาเสพติด คือ สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในครอบครัวที่สร้างความกดดันให้กับวัยรุ่น การใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพปัจจุบันของพ่อแม่ และปัญหาด้านการเงินของครอบครัว ส่วนปัจจัยจากตัววัยรุ่นเกี่ยวกับปัญหาตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองและปรึกษาเพื่อน การรับรู้ที่ผิดคิดว่ายาเสพติดลองครั้งเดียวไม่ติดงาๆ ยาเสพติดเสพแล้วสบายใจ ใช้เป็นทางออกเวลามีปัญหา มีเพื่อนสนิทเคยใช้ยาเสพติด และยาเสพติดทำให้มีเพื่อนมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ปัจจัยปกป้องวัยรุ่นจากการใช้ยาเสพติด คือ ความรักและการเอาใจใส่ดูแลการเข้าใจซึ่งกันและกันของครอบครัว การอยู่พร้อมหน้ากันของครอบครัว การมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ส่วนปัจจัยผลักดัน คือ การที่คนในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกัน วัยรุ่นถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแล ขาดความรักความเข้าใจในครอบครัว เวลามีปัญหาพ่อแม่ไม่มีเวลาให้คำปรึกษา จึงไปปรึกษาเพื่อนและใช้ยาเสพติดเป็นทางออก ประกอบกับวัยรุ่นเป็นวัยรุ่นที่อยากรู้อยากลองและมีการรับรู้ที่ผิดๆ เกี่ยวกับยาเสพติด

3. การสื่อสารด้วยวาจาและการสัมผัส การให้เวลา การเอาใจใส่ดูแลสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และการให้คำปรึกษาที่มีเหตุผลโดยไม่มีกรุด่าเป็นสิ่งสำคัญที่ครอบครัวควรปฏิบัติ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพยาเสพติดในวัยรุ่น

4. ภาพโปสเตอร์ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่ใช้และไม่ใช้ยาเสพติดสะท้อนความคิดเห็นที่ตรงกันเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาเสพยาเสพติดในวัยรุ่นว่าเกิดจากปัญหาภายในครอบครัวโดยเฉพาะสัมพันธ์ภาพในครอบครัวที่ไม่อบอุ่น

และสะท้อนความคิดเห็นว่าครอบครัวสามารถช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ หากพ่อแม่มีเวลาอยู่ใกล้ชิดลูก มีการใช้คำพูดและการแสดงออกด้วยความรัก ความเข้าใจและเป็นแบบอย่างที่ดี

คำสำคัญ: บังคับปกป้องหรือผลักดัน, ปัญหายาเสพติดของวัยรุ่น

Abstract

The research aimed at studying and analyzing factors that made families contributing or restraining towards adolescents' drug problems in Chonburi Province Further, the study was targeted at proposing a strategy for employing families as a crucial catalyst for solving adolescents' drug problems.

Qualitative as well as quantitative data were collected with the target population of this research, namely adolescents of twelve to nineteen years of age in Chonburi province. Samples were drawn from among two high risk areas within the Chonburi province; data were collected from among a total of 446 individuals (333 for quantitative and 113 for qualitative research). Data analysis were performed with logical content description and descriptive statistics.

The findings of the research could be summarized as follows;

1. Causative factors of families towards adolescents' drug problems were related to environment and circumstances within the family, the significant level of the factors is 0.05 namely relations between family members, their marital status and financial problems. Factors typical for adolescents themselves lied in decision-making, peer group pressure and information and misconceptions concerning drugs. The significant level of the factors is 0.01.

2. Restraining factors that families exerted towards adolescents' drug problems were love and concern as well as good family relations. On the other hand, contributively factors were intra- family violence, adolescents, isolation, misunderstanding among family members and misconceptions concerning drugs.

3. Good relations, love and concern, time spent in discussing and counseling to resolve life problems, as well as good verbal and sensory communication among family members were to contribute towards preventing and resolving drug problems.

4. Drawings by the adolescents reflected their perceptions and opinions towards drug problems within the family. A lack of warm relations among family members was perceived as a significant contributing factor while love and concern and spending time together were held essential in restraining adolescents' drug problems.

Keywords: Restraining or Contributing, Adolescents' Drug Problems

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมทุกวันนี้ เป็นผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป ความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่มักนิยมการใช้ชีวิตแบบสะดวกสบาย ค่านิยมทางวัตถุได้มีอิทธิพลต่อการแสวงหารายได้และสิ่งต่างๆ มาตอบสนองความต้องการครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยย่อยของสังคมก็เช่นกัน เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองจำเป็นต้องใช้เวลาประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้มากขึ้น การทำหน้าที่ในการเอาใจใส่ดูแลและอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวย่อมลดลง เด็กและวัยรุ่นเป็นวัยที่

ต้องการการอบรมสั่งสอนและคำปรึกษาจากพ่อแม่ เมื่อเด็กไม่ได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากพ่อแม่ ก็อาจหันไปพึ่งพาผู้อื่นและอาจหลงผิดไปในทางที่ไม่ดีได้

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงสำหรับเด็กและเยาวชน ที่เกิดขึ้นแทบทุกประเทศในโลก เป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขให้บรรเทาหรือหมดสิ้นไปโดยง่าย สืบเนื่องจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดได้กลายเป็นกลุ่มประโยชน์ของบุคคลที่ไร้คุณธรรมเป็นผู้ทำการค้าบนความทุกข์ของมนุษยชาติ เป็นขบวนการที่มีความเข้มแข็งและยากที่จะกวาดล้างให้หมดสิ้นไป ทำให้คนจำนวนมากโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนต้องตกเป็นทาสของยาเสพติด

จากสถิติผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศในปี 2552¹ สอดคล้องกับผู้เข้ารับการบำบัดในศูนย์อนามัยหรือโรงพยาบาลของรัฐในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามอายุต่างๆ ในระหว่างเดือนตุลาคม 2551 ถึงเดือนกันยายน 2552 พบว่า ทั้งหญิงและชายอายุที่ใช้ยาครั้งแรกคือ 15 - 19 ปี เช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในวัยเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น² ทั้งนี้ พบว่า อายุที่เริ่มใช้ยาเสพติดมีความแตกต่างกันตามชนิดของยาเสพติด เช่น ผู้ที่เสพยาเฮโรอีนส่วนใหญ่จะเริ่มใช้ยาเสพติดเมื่ออายุระหว่าง 15 - 19 ปี และขณะเดียวกันผู้ที่ใช้ยาเสพติดชนิดยาบ้าเมื่ออายุระหว่าง 12 - 19 ปี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่า กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ยาเสพติดทุกชนิดจะเริ่มใช้ในช่วงเด็กจนถึงเยาวชนแทบทั้งสิ้น และมีแนวโน้มอายุที่จะเริ่มใช้ยาเสพติดลดลงโดยตลอด ด้านพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในอดีตที่ผ่านมา จะมีพฤติกรรมในการเสพเพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันพบว่า ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ใช้ยาเสพติดได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้าด้วย จากเหตุผลหลายประการ เช่น เพื่อให้สามารถมีเสพยาเสพติดได้เสพ การหาเงินเพื่อไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ รวมทั้งใช้จ่ายในสิ่งฟุ่มเฟือย เพื่อสนองความต้องการของตนเอง

¹ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย มกราคม - ธันวาคม 2551. 2552.

² กองป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. รายงานประจำปี 2551. 2552.

เมื่อมองย้อนสถิติในระหว่าง พ.ศ. 2551 – 2552 มีเด็กและเยาวชนที่เข้ามารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศ จำนวน 118,250 คน ต่อปี ถึง 221,584 คน ต่อปี ในจำนวนนี้ร้อยละ 58.7 – 75.2 เป็นผู้เข้ารับการบำบัดรักษารายใหม่ ซึ่งอัตราของผู้เข้ารับการบำบัดรักษารายใหม่ดังกล่าวเพิ่มขึ้นโดยตลอด นับจากปีพ.ศ. 2551 เป็นต้นมา เด็กและเยาวชนที่เข้ามาบำบัดรักษา รายใหม่เกินกว่าร้อยละ 90 เป็นเพศชาย ขณะที่เพศหญิงพบอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2551 – 2552 จากร้อยละ 2.1 เป็นร้อยละ 6.4 ช่วงอายุส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี สูงถึงร้อยละ 48.5 – 58.6 เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จะมีอัตราที่สูงขึ้นเป็นช่วงอายุเดียวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอดจากร้อยละ 3.1 เป็นร้อยละ 6.1 ระหว่าง พ.ศ. 2551- 2552 ด้านสภาพการทำงานจะมีทั้งที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาวางงานและมีงานทำ ซึ่งในสามลำดับแรกที่เข้ามารับการบำบัดรักษามากที่สุดได้แก่ กลุ่มนักเรียนหรือนักศึกษา กลุ่มผู้ว่างงานและกลุ่มที่ทำงานรับจ้างทั่วไป ซึ่งในกลุ่มนักเรียนหรือนักศึกษาปรากฏว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2551 – 2552 ร้อยละ 27.0 – 47.9 และเริ่มลดลงเป็นร้อยละ 41.1 และ 39.6 ตามลำดับ ขณะที่กลุ่มผู้ว่างงานและกลุ่มประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง พ.ศ. 2551 – 2552 เป็นร้อยละ 34.2 – 34.6 และเริ่มลดลงเป็นร้อยละ 19.6 – 11.6 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวสันนิษฐานได้ว่าอาจสืบเนื่องจากการออกจากสถานศึกษาของกลุ่มนักเรียนหรือนักศึกษาที่ใช้ยาเสพติด ทำให้ปรากฏว่า กลุ่มผู้ว่างงานและรับจ้างทั่วไปสูงขึ้น ถึงแม้ว่าเด็กและเยาวชนที่เข้ามาบำบัดรักษา รายใหม่จะมาจากทั่วทุกภาคของประเทศ แต่ส่วนใหญ่แล้ว จะมาจากภาคกลางร้อยละ 33.6 – 35.7 โดยเฉพาะจังหวัดชลบุรีร้อยละ 30.30 – 33.50 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 21.9 – 28.9 และภาคเหนือ ร้อยละ 15.2 – 22.9 ตามลำดับ โดยในช่วง พ.ศ. 2551 – 2552 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในเขตจังหวัดชลบุรีและในภาคเหนือ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า แนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.6 เป็นร้อยละ 14.8 ใน พ.ศ. 2551- 2552 และภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.1 เป็นร้อยละ 15.2 ในช่วงเวลาเดียว นอกจากนี้ ยังพบว่าอายุที่เริ่มใช้

ยาเสพติดครั้งแรกในกลุ่มเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 68.7 ในปี พ.ศ. 2551 เป็นร้อยละ 60.5 ในพ.ศ. 2552 ขณะที่กลุ่มอายุที่ต่ำกว่า 15 ปี มีการระบุในสัดส่วนที่สูงขึ้นโดยตลอด จากร้อยละ 18.3 เป็นร้อยละ 29.9

โดยทั่วไปลักษณะการใ้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนที่เข้ามารับการบำบัดรักษารายใหม่จะพบพฤติกรรมทั้งการใ้ยาเสพติดชนิดเดียว การใ้ยาเสพติด 2 ชนิดผสมกัน การใ้ยาเสพติด 2 ชนิดสลับกัน หรือการใ้ยาเสพติดมากกว่า 2 ชนิด โดยภาพรวมแล้ว ประมาณร้อยละ 90 หรือมากกว่าจะใ้ยาเสพติดเพียงชนิดเดียว ข้อมูลใน พ.ศ. 2551 แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดรักษารายใหม่ส่วนใหญ่ใ้ยาบ้า ในช่วง 30 วันก่อนเข้ามารักษา มากกว่า และในทางตรงกันข้ามยานั้นมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นร้อยละ 82.8

สำหรับสาเหตุของการใ้ยาเสพติดนั้นมีหลายปัจจัยที่ผลักดันให้เกิดการใ้ยาเสพติดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กกระยะวัยรุ่นที่มีอารมณ์อ่อนไหวและแปรปรวนง่าย เมื่อมีการสะสมความกดดันที่เกิดจากปัญหาในครอบครัวหรือปัญหาการเรียน ปัญหาการคบเพื่อน และปัญหาคนรัก และมีเพื่อนที่เสพยาเสพติดชักชวนและบรรยายถึงผลที่ได้รับจากยาเสพติดจากครั้งแรกสู่การเสพประจำได้ สภาวะภาพของบิดามารดาของผู้ป่วยขณะเริ่มติดยาเสพติดมีทั้งครอบครัวที่อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่นและครอบครัวที่มีสภาพหย่าร้าง

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจนำมาซึ่งปัญหาครอบครัว โดยพ่อแม่ต้องใช้เวลาเพื่อทำงานสร้างรายได้ ทำให้มีเวลาให้ลูกน้อยลง ไม่ว่าจะครอบครัวที่อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่นหรือครอบครัวที่หย่าร้างล้วนเป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนเกิดความว้าเหว ขาดความอบอุ่นและขาดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ประกอบกับเด็กในวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทดสอบทดลองสิ่งแปลกใหม่ จึงหันไปใ้ยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า อีกทั้งแนวโน้มอายุของผู้เริ่มเสพจะลดลง ดังนั้น ครอบครัวจึงเป็นทั้งปัจจัยปกป้องหรือปัจจัยผลักดันให้วัยรุ่นเข้าหายาเสพติดที่ชัดเจนยังมีผู้ศึกษาน้อย

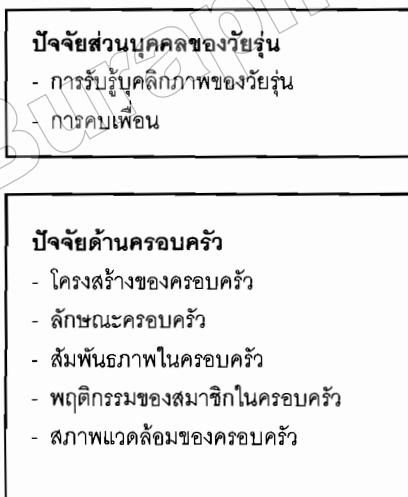
มาก ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัวว่าเป็นปัจจัยด้านบวกหรือด้านลบต่อปัญหายาเสพติดในวัยรุ่นไทยอย่างไร ซึ่งผลวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหายาเสพติดในวัยรุ่นในจังหวัดชลบุรีได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งยังตอบสนองนโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาลังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

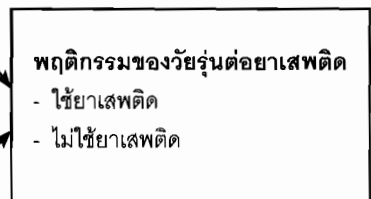
1. เพื่อศึกษาสภาพและปัจจัยด้านครอบครัวที่นำสู่การใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นในจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยปกป้องและปัจจัยผลักดันให้วัยรุ่นใช้หรือไม่ใช้ยาเสพติด
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการใช้ครอบครัวเป็นฐานสำหรับการพัฒนาหรือแก้ปัญหายาเสพติดของวัยรุ่นในจังหวัดชลบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นเด็กวัยรุ่นที่ใช้และไม่ใช้ยาเสพติด อายุระหว่าง 12 – 19 ปี ที่ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี คือ

1.1 ในระบบโรงเรียน

- 1) อำเภอเมืองชลบุรี 2) อำเภอบ้านบึง 3) อำเภอหนองใหญ่
- 4) อำเภอบางละมุง 5) อำเภอพานทอง 6) อำเภอบ่อทอง 7) อำเภอพนัสนิคม 8) อำเภอเกาะจันทร์ 9) อำเภอศรีราชา 10) อำเภอเกาะสีชัง และ
- 11) อำเภอสัตหีบ

1.2 นอกระบบโรงเรียน

- 1) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี 222 หมู่ที่ 9 ต.หนองอิรุณ อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี
- 2) มูลนิธิสังเคราะห์เด็กพัทยา (ชลบุรี) 384 หมู่ที่ 6 ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี
- (3) ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ 104 หมู่ที่ 3 ต.บางละมุง อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะการใช้ยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีน หรือยาบ้าเท่านั้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง โดยแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง เป็นแบบเลือกตอบ และแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง เป็นแบบอัตนัยที่เปิดกว้างให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก

- 2) ผังความคิดหรือภาพวาด
- 3) ภาพโปสเตอร์ผลงานของวัยรุ่น

4. ตัวแปรในการศึกษา คือ

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่นและปัจจัยด้านครอบครัว

2) ตัวแปรตามได้แก่ พฤติกรรมการใช้และไม่ใช้ยาเสพติดของวัยรุ่น

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ครอบครัว: ปัจจัยปกป้องหรือผลักดัน ปัญหาเสพติดของวัยรุ่นในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 สภาพและปัจจัยในครอบครัวที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติด แบ่งเป็น

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และอายุ

ลำดับ	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
1	เพศ			
	ชาย	212	63.66	1
	หญิง	121	36.36	2
	รวม	333	100.00	
2	อายุ 12 ปี	54	16.22	3
	13 - 15 ปี	114	34.23	2
	16 - 19 ปี	165	49.55	1
	รวม	333	100.00	

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลำดับบุตร

บุตรคนที่	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
1	159	47.75	1
2	121	36.34	2
3	35	10.51	3
4	14	4.20	4
5	4	1.20	5
รวม	333	100.00	

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกัน

จำนวนพี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกัน	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
0	20	6.00	4
1	35	10.51	3
2	134	40.24	1
3	90	27.03	2
4	22	6.61	4
5	22	6.61	4
6	7	2.10	7
7	1	0.30	9
8	2	0.60	8
รวม	333	100.00	

1.2 ข้อมูลครอบครัว

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกและลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ครอบครัวเดี่ยว	155	46.55	1
ครอบครัวขยาย	48	14.41	3
ครอบครัวไม่สมบูรณ์	128	38.44	2
ครอบครัวบิดา มารดาต้องโทษ	2	0.60	4
รวม	333	100.00	

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละสภาพปัจจุบันของบิดา มารดาของกลุ่มตัวอย่าง

สภาพปัจจุบันของบิดา มารดา	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
บิดาตาย	15	4.50	5
มารดาตาย	9	2.70	6
บิดาและมารดาตาย	5	1.50	8
อยู่ด้วยกัน	186	55.86	1
แยกกันอยู่ (ถาวร)	67	20.12	2
แยกกันอยู่ (ความจำเป็นด้านอาชีพ)	17	5.11	4
หย่า	26	7.81	3
อื่นๆ	8	2.40	7
รวม	333	100.00	

1.3 ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทั่วไป

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของสภาพการอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

สภาพการอาศัย	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
อาศัยอยู่บ้านบิดา มารดา	177	55.14	1
อาศัยอยู่บ้านญาติ	33	10.28	4
อยู่หอพัก	3	0.93	6
อยู่บ้านเช่าบริเวณเดียวกับบ้านญาติ	65	20.25	2
อยู่กับเพื่อน	4	1.25	5
อื่นๆ	39	12.15	3
รวม	321	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา 333 คน

ตอบคำถามจำนวน 321 คน

ไม่ตอบคำถามจำนวน 12 คน

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะที่อยู่อาศัย

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
บ้านเดี่ยว	136	40.96	1
ทาวน์เฮ้าส์	14	4.22	5
ห้องแถว	105	31.63	2
อพาร์ทเมนท์ / คอนโดมิเนียม	18	5.42	4
อื่นๆ	59	17.77	3
รวม	332	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา 333 คน

ตอบคำถามจำนวน 332 คน

ไม่ตอบคำถามจำนวน 1 คน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของลักษณะชุมชนที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะชุมชน	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ชุมชนแออัด	101	30.70	2
ชุมชนบ้านจัดสรร	57	17.33	3
ชุมชนย่านธุรกิจ / ค้าขาย / ร้านค้า	136	41.34	1
อื่นๆ	35	10.63	4
รวม	329	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา 333 คน

ตอบคำถามจำนวน 329 คน

ไม่ตอบคำถามจำนวน 4 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยผลักดัน วิทยุรุ่นไปสู่การใช้ยาเสพติด
แบ่งเป็น

2.1 มุมมองของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของสาเหตุที่ทำให้วิทยุรุ่นเสพยาเสพติด

สาเหตุเกิดจาก	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ครอบครัว	98	30.25	1
เพื่อน	97	29.94	2
ครู	2	0.61	5
สิ่งแวดล้อม	95	29.32	3
อื่นๆ	32	9.88	4
รวม	324	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา	333	คน
ตอบคำถามจำนวน	324	คน
ไม่ตอบคำถามจำนวน	9	คน

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ครอบครัวช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ช่วยได้	296	91.93	1
ช่วยไม่ได้	26	8.07	2
รวม	322	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา	333	คน
ตอบคำถามจำนวน	322	คน
ไม่ตอบคำถามจำนวน	11	คน

2.2 พฤติกรรมของวัยรุ่นต่อการใช้ยาเสพติด

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละการรับรู้เกี่ยวกับยาบ้าของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้เกี่ยวกับยาบ้า	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
ยาเสพติดลองครั้งเดียวไม่ติดง่ายๆ	84	25.23	4
ยาเสพติดไม่เป็นพิษต่อร่างกาย - เพราะออกฤทธิ์ระยะสั้น	55	16.52	5
ยาเสพติดเสพแล้วสบายใจ	53	15.92	6
ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย	265	79.58	1
ยาเสพติดทำให้เสียชีวิตได้	216	64.86	2
ยาเสพติดทำให้ผลการเรียนต่ำลง	160	48.05	3
การใช้ยาเสพติดเป็นเรื่องโก้เก๋	39	11.71	7
ยาเสพติดทำให้มีเพื่อนมาก	38	11.41	8
อื่นๆ	12	3.60	9

(จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 333 คน สามารถเลือกตอบได้หลายประเด็น)

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของวัยรุ่นที่มีประสบการณ์ใช้ยาเสพติด

ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติด (ยาบ้า)	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
มีประสบการณ์	81	26.56	2
ไม่มีประสบการณ์	224	73.44	1
รวม	305	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา 333 คน

ตอบคำถามจำนวน 305 คน

ไม่ตอบคำถามจำนวน 28 คน

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด แต่เคยมีคนชวนให้ใช้

เคยมีคนชักชวนให้ใช้ยาเสพติด (ยาบ้า)	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับที่
เคย	130	48.15	2
ไม่เคย	140	51.85	1
รวม	270	100.00	

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา 333 คน
 ตอบคำถามจำนวน 270 คน
 ไม่ตอบคำถามจำนวน 63 คน

2.3 ปัจจัยผลักดันวัยรุ่นไปสูยาเสพติด

ตารางที่ 14 แสดงค่าไค-สแควร์ของปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นใช้สารเสพติด

ลำดับ	ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นใช้สารเสพติด	df	χ^2	sig.
1	มีปัญหาด้านการเงิน (ขอบิดา มารดา ยืมเพื่อน หารายได้พิเศษ)	8	37.436	a
2	สถานภาพปัจจุบันของบิดา มารดา (ตาย อยู่ด้วยกัน แยกกัน หย่า)	7	46.085	a
3	ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว (รักใคร่ผูกพันกันดี ทะเลาะกัน ต่างคนต่างอยู่)	4	30.325	a
4	สภาพแวดล้อมในครอบครัวที่ทำให้ไม่สบายใจ (มี - ไม่มี)	1	5.532	b
5	สถานการณ์ในครอบครัวที่ทำให้ไม่สบายใจ (บิดา มารดา ผู้ปกครองชอบทะเลาะกัน รักลูก ไม่เท่ากัน บังคับมากเกินไป พี่น้องไม่เคารพกัน)	4	13.071	b
6	มีโรงภาพยนตร์อยู่ในชุมชน	1	3.615	not
7	มีสถานบันเทิงอยู่ในชุมชน (คาราโอเกะ ร้านอาหาร)	1	1.025	not

ลำดับ	ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นผู้ใช้สารเสพติด	df	χ^2	sig.
8	มีสถานที่เล่นการพนันในชุมชน	2	3.096	not
9	มีโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน	2	3.217	not
10	มีร้านขายหนังสือในชุมชน	1	6.029	b
11	มีร้านคอมพิวเตอร์เกมส์ในชุมชน	2	11.721	a
12	มีตู้เกมส์ในชุมชน	1	0.207	not
13	มีห้างสรรพสินค้าในชุมชน	2	6.86	b
14	มีสถานที่อื่นๆ นอกเหนือจากข้อ 6-13 ในชุมชน	2	1.303	not
15	การที่วัยรุ่นมีเพื่อนสนิทที่เคยใช้ยาเสพติด	1	115.043	a
16	การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด (ยาบ้า) ดังต่อไปนี้			
	16.1 ยาเสพติดลองครั้งเดียวไม่ติดง่ายๆ	1	60.471	a
	16.2 ยาเสพติดไม่เป็นพิษต่อร่างกาย	1	3.202	not
	16.3 ยาเสพติดเสพแล้วสบายใจ	1	22.702	a
	16.4 ยาเสพติดเป็นสิ่งผิดกฎหมาย	1	1.442	not
	16.5 ยาเสพติดทำให้เสียชีวิตได้	1	4.225	b
	16.6 ยาเสพติดทำให้ผลการเรียนต่ำลง	1	1.099	not
	16.7 การใช้ยาเสพติดเป็นเรื่องโก้	1	1.053	not
	16.8 ยาเสพติดทำให้มีเพื่อนมาก	2	67.555	a
	16.9 อื่นๆ นอกเหนือจากข้อ 16.1 – 16.8	3	7.766	a
17	วิธีการหาทางออกเวลามีปัญหาครุ่นคิด ต้องตัดสินใจ (ปรึกษาบิดา มารดา ปรึกษา ครูอาจารย์ ปรึกษาเพื่อนสนิท คิดแก้ปัญหา ด้วยตนเอง)	3	15.895	a

a : sig. at. 01 b : sig. at. 05 not : not sig.

ตอนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น
 ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับลักษณะ
 ครอบครัวของเด็กที่ติดยาเสพติด

ลักษณะครอบครัว	จำนวน (ร้อยละ)		จำแนกตามระดับการศึกษา		
	ประถมศึกษา	มัธยม	ปวช.	นอกระบบ	รวม
การสื่อสารด้วยวาจา ได้แก่	23 (ร้อยละ13.5)	44 (ร้อยละ 16.37)	15 (ร้อยละ 11.23)	20	102 (ร้อยละ 11.97)
- ดู ค่า ขาดคำปรึกษาแนะนำ	8	22	5	9	44
- สั่งสอนผิดๆ / ไม่อบรม สั่งสอน ตักเตือน	9	12	7	1	29
- มีปัญหาไม่คุยกันและ ไม่คุยกันด้วยเหตุผล	6	10	3	10	29
การปฏิบัติต่อกันในครอบครัว	154 (86.5)	276 (83.63)	166 (88.77)	24 (84.51)	720
- บิดา มารดาไม่มีเวลา ลูก ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่	53	86	56	44	239
- ไม่อบอุ่น แยกแยก ไม่ปรองดอง ทะเลาะกัน	53	62	55	38	207
- ขาดความรัก ความเข้าใจ ไม่ผูกพันกัน ไม่ให้อภัยกัน	20	63	21	15	119
- ลูก (คบเพื่อนไม่ดี อยากรอง ทำตัวไม่ดี)	14	42	14	11	81
- การเลี้ยงดู (ตามใจหรือถูก บังคับมากไป ไม่ยุติธรรม)	5	15	11	12	43
- บิดา มารดา ไม่เป็นแบบ- อย่างที่ดี ชอบใช้อารมณ์	10	8	9	4	31
- อยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดี	1	10	6	13	30(3.52)
รวม	178(100)	330(100)	187(100)	157(100)	852(100)

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละลักษณะครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะทำให้กลุ่มตัวอย่างห่างจากยาเสพติด

ประเด็นปัญหา	จำนวน (ร้อยละ) จำแนกตามระดับการศึกษา				
	ประถมศึกษา	มัธยม	ปวช.	นอกระบบ	รวม
การสื่อสารด้วยวาจา ได้แก่	47	74	37	43	(ร้อยละ 22.50) 201
- ให้คำสั่งสอน / การอบรม / ตักเตือน	26	23	8	14	71
- ไม่ดู คำ ตำหนิ รับฟังและใช้เหตุผล	13	23	21	13	70
- มีการปรึกษากัน	8	28	8	16	60
ครอบครัวมีความสุข	149	184	149	188	(ร้อยละ 75.02) 670
- อบอุ่น มีเวลาให้ลูกอยู่พร้อมหน้า มีสัมพันธ์ภาพที่ดี มีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	62	80	58	77	277
ปรองดองไม่แตกแยก ไม่ทะเลาะกัน	41	39	11	7	98
- ให้ความรัก เอาใจใส่ดูแลมีความยุติธรรม เข้าใจลูก ให้กำลังใจ อภัยและให้อิสรภาพ	38	50	49	65	202
- บิดา มารดาเป็นแบบอย่างที่ดี ประหยัด ไม่บังคับมากเกินไป ให้อิสระบ้าง	4	11	13	11	39
- ลูกรู้จักคบเพื่อนที่ดี มีพฤติกรรมที่ดี	4	4	4	4	12
- อื่น ๆ	5		9	12	(ร้อยละ 2.48) 22
- ต่างคนต่างรับผิดชอบหน้าที่ตนเอง	3	1	11	14	
- ร่วมกันรณรงค์ป้องกันยาเสพติด	1				1
- อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีใครติดยาเสพติด	1		4	1	6
รวม	201	258	191	243	(100)893

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ แบ่งเป็น

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นจำนวน 113 คน ที่ใช้และไม่ใช้ยาเสพติดก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ “สายใยครอบครัว พันภัยยาเสพติด” พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศหญิง 67 คน ชาย 46 คน อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15 – 17 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดกำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 17 คน มัธยมศึกษา จำนวน 20 คน และอาชีวศึกษา 8 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้ยาเสพติดเป็นวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา จำนวน 68 คน เป็นเพศหญิง 35 คนและเพศชาย 33 คน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ในลักษณะครอบครัวเดี่ยวที่มีสมาชิก 1 – 5 คน ซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา พี่และน้อง ร้อยละ 61.0 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2 คน โดยเป็นลูกคนแรกของครอบครัว ร้อยละ 49.6 รองลงมาคือลำดับที่ 2 ร้อยละ 39.5 ในด้านบุคลิกภาพกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าตนเองเป็นคนร่าเริงและเข้ากับคนง่าย โดยให้เหตุผลว่าเป็นคนชอบสนุก เฮฮา ยิ้มง่ายและเห็นว่าความเครียดไม่ช่วยทำให้อะไรดีขึ้น

1.2 ข้อมูลด้านครอบครัว จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบิดา อายุระหว่าง 38 – 46 ปี และมารดาอายุระหว่าง 32 – 40 ปี โดยบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 46.5 และร้อยละ 56.1 ตามลำดับ โดยบิดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและรองลงมาทำอาชีพค้าขาย ร้อยละ 35.8 และร้อยละ 31.7 ตามลำดับ ส่วนมารดาส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายและรับจ้าง ร้อยละ 38.2 และร้อยละ 26.0 ตามลำดับ ขณะที่บิดาส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มารดามีรายได้ประมาณเดือนละ 5,001 – 6,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลอีกว่า ทั้งบิดาและมารดาเป็นคนที่กลุ่มตัวอย่างรักมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็คิดว่าทั้งบิดา และมารดาก็เป็นบุคคล

ที่รักกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดเช่นกัน สำหรับสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบให้ บิดา มารดาทำในสามอันดับแรกต่างมีความคิดคล้ายๆ กัน คือ ต้องการความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใยและความเข้าใจจากบิดา มารดา สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ชอบให้บิดา มารดากระทำ คือ การดุคำ พูดคำหยาบ และการทะเลาะเบาะแว้งกันในครอบครัว

สำหรับพฤติกรรมหรือการกระทำของบิดา มารดาที่แสดงออกต่อกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเป็นด้านการใช้คำพูด โดยที่บิดา มารดาหรือสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นกลุ่มตัวอย่าง บิดา มารดา พี่ น้อง ไม่เคยมีการกระทำที่รุนแรงต่อกัน ส่วนใหญ่เป็นการดุคำหรือพูดจาทำร้ายจิตใจกัน

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหายาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาเสพติดเกิดจากครอบครัวแตกแยก บิดา มารดาไม่มีเวลาให้ลูกและจากเพื่อนชวนและทำตามเพื่อน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้ ร้อยละ 40.7 รองลงมาเป็นเพื่อน ร้อยละ 35 สำหรับการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ดูแลลูก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดมาจากการให้ความรัก ความอบอุ่นและการเอาใจใส่ดูแลกันและกันของคนในครอบครัว ส่วนการแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าทำได้ด้วยการพาผู้ติดยาเสพติดไปบำบัดรักษา และมีการให้กำลังใจจากครอบครัว พร้อมการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับครอบครัวและปัญหาเสพติด

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สะท้อนความคิดเห็นโดยการเขียนผังความคิด (mind mapping) ในการนำเสนอประเด็นที่เป็นสาเหตุของปัญหาเสพติดของวัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดและวัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด ดังนี้

1) สาเหตุจากครอบครัว พบว่า

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> • ปัญหาครอบครัว - ครอบครัวแตกแยก - บิดา มารดา ลูก ไม่มี ความเข้าใจกัน - คิดว่าบิดา มารดาไม่รัก - มีปัญหาด้านการเงิน - ไม่มีเวลาให้ลูก/ ถูกทอดทิ้ง/ ไม่ได้ได้รับความสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> • ปัญหาครอบครัว - ครอบครัวแตกแยก/ บิดามารดา แยกทางกัน/ ทะเลาะกันให้ลูกเห็น - ขาดความรักความเข้าใจ/ บิดา ดุเกินไป - ไม่มีเวลาให้/ ถูกทอดทิ้ง/ ไม่ได้ รับการเอาใจใส่ดูแล - มีปัญหาด้านการเงิน
<ul style="list-style-type: none"> • สัมพันธภาพในครอบครัว - บิดา ดุ-มารดาดี/ ไม่พูดกันดีๆ - ไม่ให้ความรัก ความเข้าใจ/ เห็นว่าบิดา มารดาไม่ตามใจ - บิดา มารดาคิดแต่เรื่องของ ตนเอง - บิดา หรือมารดาทะเลาะกัน/ แยกทางกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • สัมพันธภาพในครอบครัว - ไม่เข้าใจความต้องการของลูก - ขาดการตรวจสอบด้านพฤติกรรม ของลูก - ไม่พยายามพูดคุยกับลูกเมื่อมี ปัญหา - บิดาดุ มารดาดีทำให้ลูกเครียด/ คิดมาก - บิดา - มารดารักลูกไม่เท่ากัน/ ไม่ยุติธรรม - บรรยากาศในครอบครัวไม่ เหมาะสม/ ไม่มีความสุข - ครอบครัวไม่เคยอยู่กันพร้อม หน้าบิดา - มารดา - ลูก - บิดา มารดาให้อิสระมากเกินไป

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> • ครอบครัวไม่อบอุ่น - ขาดการเอาใจใส่จากครอบครัว - พฤติกรรมของบิดา มารดา ชอบดื่มเหล้า/เล่นการพนัน - บิดา-มารดามีครอบครัวใหม่ ทำให้ลูกเครียด 	<ul style="list-style-type: none"> • ครอบครัวไม่อบอุ่น - ขาดการเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน - บิดา มารดาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี/ ทำให้ลูกเครียด/ คิดว่ายาเสพติด ทำให้ลืมความทุกข์

2) สาเหตุจากเพื่อน พบว่า

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนชวน/ เชื้อเพื่อน - เพื่อนใช้/ อยากลอง อยากรู้/ รักสนุก - สนุกกับเพื่อน ไว้ใจเพื่อน/ ตามใจเพื่อน - ติดเพื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนชวน/ เชื้อเพื่อนมากกว่า บิดา มารดา - เพื่อนใช้/ อยากทดลอง อยากรู้/ รักสนุก - ติดเพื่อน/ กลัวเพื่อนจะไม่คบ และพูดด้วย - เพื่อนเป็นบุคคลที่ตนเองรักมากที่สุด - ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม - ตามใจเพื่อน/ เห็นว่าเท่ และ เก่ง

3) สาเหตุจากตัววัยรุ่น พบว่า

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมรักสนุก/ ต้องการการยอมรับจากเพื่อน - เชื้อคนแปลกหน้า - รู้เท่าไม่ถึงการณ์/ ประชดบิดา มารดาและครอบครัว - ต้องการเงิน (สามารถซื้อสิ่งของอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์, เครื่องประดับ, เสื้อผ้า) - คิดว่าเท/ เก่ง สามารถประกอบอาชีพเป็นผู้ค้ายาเสพติดได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมชอบเที่ยวกลางคืน - ครอบครัวชอบดื่มสุรา/ เล่นการพนันทุกประเภท - ชอบคิดแต่สิ่งไม่ดี/ ทำร้ายตนเอง - รักสนุก/ อยากทดลอง - เชื้อคนแปลกหน้า (เคยโดนหลอกให้กินของมียาเสพติดเจือปน

4) สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม พบว่า

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่สิ่งเสพติด - อยู่ในชุมชนที่มีแต่แหล่งค้าขายยาเสพติด 	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพแวดล้อมมีแต่สิ่งเสพติด - ชุมชนไม่เข้มแข็ง - อยู่ในแหล่งมั่วสุม/ มีผู้ค้ายาเสพติด

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของครอบครัวเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สะท้อนความคิดเห็นโดยการเขียนผังความคิด (mind mapping) ในการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของครอบครัว เพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดของวัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดและวัยรุ่นที่เคยใช้ ยาเสพติด

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> - ให้คำสั่งสอน/ การอบรม/ ตักเตือน - ให้คำปรึกษา - ในระหว่างกำลังประสบปัญหา - ให้คำปรึกษาที่ดีและเหมาะสม - รับฟังความคิดเห็น/ แนะนำชี้ เหตุผล - ให้การอบรมสั่งสอนในเรื่องการ คบเพื่อน - ไม่ดูดำหรือตำหนิ - ไม่จู้จี้/ บ่นมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น - ไม่ทะเลาะกันให้ลูกเห็น 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คำสั่งสอน/ การอบรม/ ตักเตือน - รับฟังความคิดเห็น/ มีเหตุผล/ รักลูกให้ถูกทาง - ไม่ให้ลูกตัดสินใจเพียงลำพัง - สั่งสอนเรื่องการคบเพื่อน/ หมั่น ตรวจสอบด้านพฤติกรรม - ไม่ดูดำ/ วากกล่าว/ ตำหนิ/ ใช้ อารมณ์รุนแรงเกินเหตุ - ไม่จู้จี้บ่นมากเกินไป - อบรมให้ลูกอยู่ในกรอบที่ดี

2) การแสดงออก /พฤติกรรมต่อเด็ก พบว่า

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด	วัยรุ่นที่เคยใช้ยาเสพติด
<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่ปรึกษาที่ดี/ มีเหตุผล - ตามใจในสิ่งที่เด็กต้องการ/ไม่บังคับมากเกินไป ไม่บังคับในสิ่งที่ไม่อยากทำ - มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน - ดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน/ห่วงใย - ให้เวลา/ มีโอกาสพาลูกไปเที่ยว/พูดคุยกัน - เสียให้ลูกเรียน - อยู่กันพร้อมหน้าทั้งครอบครัว - การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ - มุ่งงานทำที่สุจริต - ให้อภัย/ให้โอกาสเมื่อลูกผิดพลาด 	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการให้บิดา มารดารักมาก/มีความเข้าใจกัน - ต้องมีความรัก/ ความเอาใจใส่/ ให้ความอบอุ่น - ครอบครัวต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี/ผู้นำที่ดี - ส่งเสริมให้ลูกได้เรียนหนังสือ/ มีเหตุผล - ตามใจในสิ่งที่ลูกต้องการบ้าง/ ไม่บังคับมากเกินไป - ให้เวลาและโอกาสลูก - อยู่กันพร้อมหน้าทั้งครอบครัว - สนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ - ส่งเสริมให้ลูกได้ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ - ให้อภัย/ ให้กำลังใจเมื่อลูกผิดพลาด - ครอบครัวต้องไม่มีความขัดแย้งกัน/ ทะเลาะกัน/ หรือทำร้ายกันต่อหน้าลูก - ต้องทำบรรยากาศในครอบครัวให้น่าอยู่/ มีความสุข

1) การใช้คำพูด พบว่า

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า วิทยรุ่นที่ไม่เคยใช้และเคยใช้ยาเสพติด มีความคิดเห็นตรงกันว่าสาเหตุสำคัญของปัญหาเสพติดในวัยรุ่นทุกวันนี้มาจากปัญหาในครอบครัวเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะเกิดจากสัมพันธภาพในครอบครัวที่ขาดความรัก ความเอาใจใส่จากบิดา มารดา และบรรยากาศในครอบครัวที่ไม่มีความสุขจากปัญหาการเงิน และทะเลาะเบาะแว้ง ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับทางปฏิบัติของครอบครัวเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด วิทยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดและเคยใช้ยาเสพติดคล้ายคลึงกัน โดยต้องการให้บิดา มารดาใช้คำพูดทางบวกในการอบรมสั่งสอนและให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งต้องการให้บิดา มารดาแสดงความรักความเข้าใจ มีการอยู่พร้อมหน้า ใช้เวลาว่างร่วมกัน ไม่มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นจากโปสเตอร์เกี่ยวกับบทบาทของครอบครัว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

จากการวิเคราะห์ภาพโปสเตอร์สะท้อนความคิดเห็นของวัยรุ่น ต่อบทบาทของครอบครัวในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พบผลการวิจัยสำคัญ ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของวัยรุ่นในระบบโรงเรียนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

วัยรุ่นที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดในระบบโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม “สายใยครอบครัว พันภัยยาเสพติด” เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 09.00 – 12.30 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนสุขขบท จังหวัดชลบุรี มีจำนวน 45 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 17 คน โรงเรียนมัธยมศึกษา 20 คนและโรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 8 คน เมื่อแบ่งกลุ่มจัดทำโปสเตอร์สะท้อนมุมมองของวัยรุ่นต่อบทบาทของครอบครัวในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 7 กลุ่ม โดยระดับการศึกษา โรงเรียน และเพศ พบว่า ภาพโปสเตอร์ที่จัดทำขึ้นตามเงื่อนไขที่กำหนด

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ จะทำการอภิปรายผลในหัวข้อดังนี้

1. ปัจจัยที่ผลักดันวัยรุ่นนั้ใช้ยาเสพติด

สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในครอบครัวมีส่วนทำให้เกิดความกดดันให้วัยรุ่นนั้ใช้ยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยครอบครัว ได้แก่ ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว สถานภาพปัจจุบันของบิดา มารดา และปัญหาด้านการเงิน ปัจจัยจากตัววัยรุ่นนั้เองที่คิดว่ายาเสพติดลองครั้งเดียวไม่ติดง่ายๆ ยาเสพติดเสพแล้วสบายใจ ให้เป็นทางออกเวลามีปัญหา มีเพื่อนสนิทเคยใช้ยาเสพติดและยาเสพติดทำให้มีเพื่อนมาก ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเสพยาเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้อายุเฉลี่ยประมาณ 15 ปี ซึ่งอยู่คาบเกี่ยวระยะวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง โดยสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างใช้ยาเสพติดครั้งแรกนั้นเป็นเพราะเพื่อนชักชวน นอกจากนี้การขาดความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจในครอบครัวมีส่วนผลักดันกลุ่มตัวอย่างสู่การใช้ยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับที่ไลภา ชูพิกุลชัย ซปีลมันน์³ และวินัดดา ปิยะศิลป์⁴ สรุปสาเหตุสำคัญที่เด็กและเยาวชนติดยาเสพติดว่ามาจากสภาพครอบครัวไม่อบอุ่น เพื่อนชวน ค่านิยมทางสังคม เพื่อนในโรงเรียนชวนกันหนีเรียน การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาจากครอบครัวเดี่ยวซึ่งมีสมาชิกประมาณ 3-6 คน ในครอบครัวมีการรักใคร่ผูกพันกันดี และมีการทะเลาะเบาะแว้งกันทั้งรุนแรงและไม่รุนแรง และมีการขัดแย้งบ้างกับบิดา มารดา สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างต้องการและไม่ได้รับจากครอบครัวคือ อยู่พร้อมหน้ากันทั้งครอบครัว มีการรับฟังปัญหาให้โอกาสแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ การศึกษาบิดามารดา กลุ่ม

³ ไลภา (ชูพิกุลชัย) ซปีลมันน์. การพัฒนาตนเอง: ทางเลือกที่คุ้มค่าในสังคมวิกฤต. 2551.

⁴ วินัดดา ปิยะศิลป์. ครอบครัวกับวัยรุ่น. ในการพัฒนาครอบครัว. 2550.

ตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ต้องทำมาหากินและด้วยค่านิยมทางสังคมเน้นด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ทำให้บิดา มารดาคิดไปฝ่ายเดียวว่าเงินเท่านั้นที่สามารถซื้อทุกอย่างที่ต้องการ มุ่งการทำงาน กลับบ้านก็ต้องการพักผ่อนปล่อยให้เด็กมีอิสระ ขาดเวลาในการอบรมสั่งสอน สมาชิกในครอบครัวห่างเหินต่างคนต่างอยู่และเกิดความเหงา โดยลืมไปว่าเด็กหรือสมาชิกในครอบครัวต้องการอะไร คิดว่าสิ่งที่บิดา มารดาทำให้ลูกดีและถูกต้องเสมอ การที่บิดา มารดาไม่มีเวลา ให้ความสำคัญของการทำงานและขาดเซยเวลาที่ไม่มีให้ลูก ด้วยการให้เงินซื้อสิ่งที่ลูกต้องการ ลูกไม่เข้าใจ วัยรุ่นที่เคยได้รับอิสระมาตลอดเมื่อบิดา มารดาตำหนิหรือว่ากล่าว วัยรุ่นรู้สึกเบื่อ มองว่าการว่ากล่าวเป็นการดู ด่า จ้าจ้ำจาย ประกอบกับธรรมชาติของวัยที่ยังสืบสน และน้อยใจง่าย จึงอาจผลักดันวัยรุ่นใช้ยาเสพติดด้วยความพลั้งเผลอหรือไม คิดว่าจะมีผลร้ายภายหลัง

อย่างไรก็ตามปัจจัยผลักดัน ยังเกิดจากการที่คนในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกัน วัยรุ่นถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแล ขาดความรักความเข้าใจในครอบครัว ประกอบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ บิดา มารดาให้ความสำคัญในการทำงานหาเงินให้วัยรุ่นจึงไม่มีเวลาให้ และเมื่อวัยรุ่นต้องการคำปรึกษา วัยรุ่นไม่มีใคร จึงปรึกษาเพื่อนและชักจูงกันใช้ยาเสพติดเป็นทางออก เมื่อเผชิญปัญหา ด้วยเป็นวัยที่ยอยากรู้อยากลอง ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกลุ่มเพื่อน ด้วยสภาพปัจจุบันยาเสพติดกลายเป็นแฟชั่น และวัยรุ่นสร้างสังคมที่หลงเสพยาเสพติดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความประมาท และการรับรู้ที่ผิด ๆ ของวัยรุ่นคิดว่ายาเสพติดลองครั้งเดียวไม่ติดง่ายหรือยาเสพติดไม่มีพิษต่อร่างกาย ปัญหาต่างๆ จึงเกิดขึ้นตามมามากมาย⁵

นอกจากนี้ทั้งสมาชิกในครอบครัวและบุคคลเกี่ยวข้องในโรงเรียนยังมีการสูบบุหรี่และดื่มสุรา ซึ่งเป็นปัจจัยยั่วยุให้เด็กไปใช้ยาเสพติด ซึ่งพบว่ากลุ่ม

⁵ โสภาก (ซูพิกุลชัย) ซปีลมันน์. การพัฒนาตนเอง: ทางเลือกที่คุ้มค่าในสังคมวิกฤต. 2551.

ตัวอย่างมีการใช้ยาเสพติดประเภทยาบ้าและยาเสพติดอื่นๆ ด้วย โดยสภาพที่อยู่อาศัยและโรงเรียนจะเป็นย่านธุรกิจ ซึ่งจะสอดคล้องกับการศึกษาของแก่นน้อย ฤทธิ์ภักดี⁶ ที่พบว่าปัญหาการใช้ยาเสพติดในโรงเรียนสัมพันธ์กับสังคมนอกโรงเรียน

2. ปัจจัยปกป้องการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นไทย

การป้องกันยาเสพติดในวัยรุ่นพบว่าครอบครัวที่อบอุ่นและการเอาใจใส่ดูแลกันและกันในครอบครัว การอยู่พร้อมหน้ากันของครอบครัว การสร้างบรรยากาศความรักความเข้าใจในครอบครัว เวลามีปัญหาบิดา มารดาให้เวลาและคำปรึกษา สอดคล้องกับที่สายสุรี จุติกุล⁷ กล่าวว่าไว้ว่าความรักความอบอุ่น การเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรกันในครอบครัว การช่วยเหลือกันและกัน การให้กำลังใจและให้อภัยกัน การสื่อสารที่ดีด้วยความเข้าใจ เหล่านี้นำมาซึ่งความสุขและป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เข้ามาได้ และบิดา มารดาต้องอบรมสั่งสอนเด็กให้เข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่น เข้าใจถึงพิษภัยของยาเสพติด สอนให้คิด ตัดสินใจใดๆ โดยใช้เหตุและผล ซึ่ง รัตนา บรรณาธรรม⁸ กล่าวว่าวัยรุ่นเป็นช่วงสำคัญในการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้เพื่อนำสู่พฤติกรรมสุขภาพที่ดี การสอนและการฝึกวัยรุ่นให้คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาได้จึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้วัยรุ่นได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา

3. แนวทางการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น

การส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่นนั้นต้องเริ่มต้นที่ครอบครัว ต้องไม่กดดันให้สมาชิกในครอบครัวดำเนินชีวิตออกนอกกลุ่มออกทาง

⁶ แก่นน้อย ฤทธิ์ภักดี. การดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาบ้าในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2544.

⁷ สายสุรี จุติกุล. หนังสือการพัฒนาครอบครัว. 2549.

⁸ รัตนา บรรณาธรรม. ผลของการสร้างฝั่งของความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. 2551. หน้า 88 – 89.

สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ควรใช้เวลาในการอบรมเลี้ยงดู ให้การเอาใจใส่ดูแลกันและกัน การสื่อสารด้วยวาจาที่น่าฟัง การสัมผัสสนมุนวล และความเข้าใจอกเข้าใจ การแสดงความจริงใจต่อกันและกัน ไม่พูดอย่างทำ อย่างซึ่งทำให้เด็กสับสนและไม่ไว้วางใจ และการให้คำปรึกษาที่มีเหตุผลโดยไม่มี การตำหนิ ตีเตียน ดุ ด่า เกรี้ยวกราดหรือใช้อารมณ์ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ล้วน เป็นสิ่งสำคัญที่ครอบครัวควรปฏิบัติต่อวัยรุ่นซึ่งจะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในวัยรุ่นให้ลดลงและห่างไกลจากยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลวิจัยนี้ใช้ในสังคม คือ

1. สร้างจิตสำนึกของผู้นำและสมาชิกในครอบครัวให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าใจซึ่งกันและกัน และความจำเป็นในการร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัวความรักใคร่ปรองดองกัน การจัดเวลาให้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันทั้งครอบครัว การทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว บิตา มารดาให้เวลากับลูก ควรให้การเอาใจใส่ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำสอน ลูกให้รู้จักคิดและรู้จักใช้เหตุผลไม่ใช้อารมณ์ ในครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่างมีเหตุมีผล มีการให้ออกาสและให้อภัยซึ่งกันและกันเมื่อพลาดพลั้งไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในวัยรุ่น
2. ปรับแนวคิดของครอบครัวในเรื่องค่านิยมทางวัตถุ ให้หันกลับมาให้ความสำคัญทางค่านิยมด้านจิตใจ ให้คิดวิเคราะห์ผลได้ผลเสียในการกระทำว่าสิ่งใดคุ้มค่า สิ่งใดไม่คุ้มค่าหากได้เงินมาแต่สมาชิกในครอบครัวต้องติดยา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ค่านิยม เจตคติ ดังนี้

1. ศึกษาวิจัยเชิงลึกด้านประสบการณ์และบทเรียนที่ได้รับของผู้นำและสมาชิกในครอบครัว ที่มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. ศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนผลักดันเด็กสู่การเสพยา เช่น โรงเรียน ชุมชน สังคม เป็นต้น

3. ศึกษากระบวนการคิด/ ความคิดอ่าน ของเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือวัยรุ่นที่ถูกผลักดันสู่การใช้ยาเสพติด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บรรณานุกรม

การป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. รายงานประจำปี 2551. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานมัณฑนกรุงเทพมหานคร. 2552.

แก่นน้อย ฤทธิภักดี. การดำเนินการป้องกันและแก้ไขการแพร่ระบาดของยาบ้า
ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

รัตนา บรรณากรรม. ผลของการสร้างฝั่งของความคิดและการเปิดเผยตัวใน
กระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียน
บนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี
บัณฑิต, สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

วินิตดา ปิยะศิลป์. ครอบครัวกับวัยรุ่นในการพัฒนาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 2,
กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2550.

สายสุรี จุติกุล. หนังสือการพัฒนาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2549.

โสภา (ชูพิทูลชัย) ซปีลมันน์. การพัฒนาตนเอง: ทางเลือกที่คุ้มค่าในสังคม
วิกฤต. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโสภาธารน้ำใจเพื่อพัฒนาสังคมไทย,
2551.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. สถานการณ์
ยาเสพติดในประเทศไทย มกราคม – ธันวาคม 2551. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2552.

Cuilford, J. *Personality*. New York: Mc Groe Hill, 1959.

Erikson, E.H. *Childhood and Society*. New York: Norton, 1950.

Freud, S. *Civilization and Its Discontents*. London: Hogantn Press,
1930.

Hurlock, E.B. *Personality Development*. New York: Mc Graw Hill, 1974.

Reckless, W.C. and Dinitz, Simon. *The Prevention of Delinquency*.

Ohio: Ohio State University Press, 1972.

Sutherland, E.H. *Principles of Criminology*. Philadelphia: Lippincott, 1947.

Sutherland, E. H. and Cussey. *Criminology*. New York: Lippincott Company, 1978.

Taft E. Raiph W. *Criminology*. New York: Lippincott Company, 1964.

Taft, D.R. and England, R.W. *Criminology*. New York: Lippincott Company, 1964.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University